

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43003
Nom	Educació per una ciutadania activa
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	5.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2136 - Màster Universitari en Ètica i Democràcia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2136 - Màster Universitari en Ètica i Democràcia	4 - Educació eticocívica en una societat pluralista	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MUÑOZ FERRIOL, MARIA AMPARO	170 - Filosofia del Dret, Moral i Política

RESUM

Una de les grans preocupacions de les societats actuals és aconseguir que els seus ciutadanoscooperen activament en la construcció d'una societat oberta al pluralisme moral i polític. Seapela reiteradament al potencial de l'educació per assolir aquest objectiu. Hi ha una confiançaúltima que l'educació eticocívica pugui contribuir a aconseguir una ciutadania activa. Desdeel any 2005 el Consell d'Europa exigeix a tots els seus països membres el compromís amb unaeducación per a la ciutadania que estimuli la participació activa. Però com es pot entendre 'educació eticocívica?', És possible educar en valors?, Què entenem per educació en valoresen l'ensenyament Primària, Secundària i Universitària?, En què valors educar?, Què significaeducar per a una ciutadania activa ?, com educar en el diàleg i en la participació? Reflexionarsobre qüestions com aquestes i proposar concepcions educatives que ens ajudin a desenvolupar unaciudadanía activa i interessada a potenciar cadascuna de les seves dimensions: política, social, econòmica, civil, intercultural i cosmopolita és l'objectiu d'aquesta assignatura.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2136 - Màster Universitari en Ètica i Democràcia

- Conèixer i saber utilitzar els models de racionalitat pràctica i l'argumentació moral i política.
- Conèixer i aplicar els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics.
- Conèixer i posar en pràctica els distints mètodes d'ensenyament/aprenentatge d'ètica i democràcia i ètiques aplicades, implicats tant en el sistema d'ensenyament secundari i de batxillerat com de grau.
- Comprendre críticament el caràcter de permanència i historicitat dels valors morals i democràtics, incidint en els valors del nostre temps i la seua jerarquia, desenvolupant les habilitats que permeten dur a terme un procés educatiu efectiu en aquests valors.
- Comprendre el problema que planteja el fet moral i conèixer críticament un model de resposta a aquest problema, recurrent als mecanismes de tipus psicològic, sociològic, lingüístic, etc. possibiliten educar en la moral justificada des d'aquest model.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

- Participar en debats i discussions, dirigir-los i ser capaços de resumir-los i extraure d'ells les conclusions més rellevants.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Després del procés d'ensenyament-aprenentatge, l'alumne serà capaç de:

- Reflexionar sobre què concepcions educatives ens poden ajudar a desenvolupar una ciutadania activa i interessada a potenciar cadascuna de les seves dimensions: política, social, econòmica, civil, intercultural i cosmopolita.
- Reflexionar sobre un mètode renovat d'educació liberal que contribueixi al desenvolupament de les nostres habilitats intel·lectuals i pràctiques i que ens proporcioni pautes per comprendre realitats socials controvertides, conrear el judici intel·lectual i ètic, l'empatia i la responsabilitat social, fomentant un aprenentatge integral i la construcció de la identitat personal.
- Aprofitar el potencial que tanquen les aportacions de la tradició retòrica en la formació de la ciutadania.
- Conèixer el nou subjecte que està sorgint i que pot sorgir a la calor dels mitjans de comunicació i de les noves tecnologies, i sobre el que és ètica i educativament desitjable, amb vista a la construcció d'una ciutadania mediàtica i la realització progressiva d'societats globals tan interrelacionades com justes.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La dimensió moral de la persona i l'educació per a la ciutadania

2. L'educació èticocívica des de diferents perspectives ètiques

3. Les dimensions de la ciutadania i la seva vessant educativa

4. L'actualitat d'educar en valors en l'ensenyament primari, secundari i universitari

5. Educar per a la felicitat, educar en la justícia

6. El repte de l'educació intercultural

7. L'educació per a la pau i la resolució de conflictes**8. Ciutadania activa i models de participació****9. Educar en la solidaritat i en la gratuïtat: l'aprenentatge servei i el voluntariat****10. Educació emocional en el marco de la razón cordial****11. Diversos programes d'educació moral****12. El contracte moral del professorat i l'ètica docent****VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	26,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Seminaris	2,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
Resolució de casos pràctics	15,00	0
TOTAL	105,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'ensenyament-aprenentatge habitual serà la de seminari de treball, per la qual cosa és imprescindible que hi hagi un estudi previ i autònom per part de l'alumnat i una discussió i participació en les sessions de seminari que són obligatòries.

D'altra banda, s'informarà dels congressos i seminaris i altres activitats en què els alumnes poden participar, obtenint amb això crèdits del Programa.

AVALUACIÓ

L'avaluació té un caràcter continu, flexible i personalitzat, de manera que cada alumne establirà un pla de treball singularitzat segons l'àrea del qual provingui, els interessos que manifesti en la investigació i les seves inquietuds professionals. Els criteris d'avaluació més comuns s'estableixen entorn de tres àrees:

- a. - Assistència i participació significativa en classes i seminaris;
- b. - Capacitat d'anàlisi crítica i claredat en les exposicions;
- c. - Presentació de treballs finals de les respectives matèries, seguint els criteris científics internacionals.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- - CONILL, J.(Coord.), Glosario para una sociedad intercultural, BANCAJA, Valencia, 2002.
- , Ética hermenéutica, Tecnos, Madrid, 2006.
- CONILL, J. y CROCKER, D.A., (Editores), Republicanismo y educación cívica, Comares, Granada, 2003.
- CORTINA, A., Ciudadanos del mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía, Alianza, Madrid, 1997.
- , Ética aplicada y democracia radical, Tecnos, Madrid, 1993.
- , Ética de la razón cordial. Educar en la ciudadanía en el siglo XXI, Ed. Nobel, Oviedo, 2007
- CORTINA, A. y CONILL, J. (Editores), Educar en la ciudadanía, Institució Alfons El Magnànim, Valencia, 2001.
- CORTINA, A. Y GARCÍA-MARZÁ, D., (Editores), Razón pública y éticas aplicadas. Los caminos de la razón práctica en una sociedad pluralista, Ed. Tecnos, Madrid, 2003.
- CORTINA, A., ESCÁMEZ, J., PÉREZ-DELGADO, E., Un mundo de valores, Generalitat Valenciana, Valencia, 1996.
- ESCÁMEZ, J. y GIL, R., La educación en la responsabilidad, Paidós, Barcelona, 2001.
- FISAS, V., Cultura de la paz y gestión de conflictos, Icaria-UNESCO, Barcelona, 1998.
- GASCÓN, P., La mediación, Barcelona, Cuadernos de Pedagogía, nº 287, p 72-76, 2000.
- KOHLBERG, L., «Estadios morales y moralización. Enfoque cognitivo-evolutivo», en E. TURIEL y OTROS (Comps), El mundo social de la mente infantil, Ed. Alianza, Madrid, 1989.
- KYMLICKA, W., Ciudadanía multicultural, Paidós, Barcelona, 1996.
- LIPMAN, M. , Pensamiento complejo y educación, Ed. de la Torre, Madrid, 1996.
- - MARTINEZ, M., El contrato moral del profesorado. Condiciones para una nueva escuela, Desclée De Brouwer, Bilbao, 1998.
- MARTÍNEZ, M. y PUIG ROVIRA, J. M., La educación moral. Perspectivas de futuro y técnicas de trabajo, Ed. Graó, Barcelona, 1991.
- ----- ,Educación moral y democracia, Ed. Laertes, Barcelona, 1989.
- MARTÍNEZ, V., Podemos hacer las paces. Reflexiones éticas tras el 11 S y el 11 M, Ed. Desclée

De Brouwer, Bilbao, 2005.

- MUÑOZ FERRIOL, A., Educación intercultural y diálogo crítico, en Rev. Reserca, 2003, pp. 151-167.
- MUÑOZ FERRIOL, A. Y OTROS, Dilemas morales. Un aprendizaje de valores mediante el diálogo, Ed. Nau, Valencia, 2005.
- MUÑOZ FERRIOL, A. Y MARTÍNEZ NAVARRO, E., Sociedad abierta y democracia, en Ciencia, sociedad y mundo abierto, Ed. Comares, Granada, 2004.
- PUIG, J. M., SALINAS, H., Toma de conciencia de las habilidades para el diálogo, Ed. Didácticas CI&E, Madrid, 1993.
- SEGURA, M. Y ARCAS, M., Educar las emociones y los sentimientos, Madrid, Narcea, 2005.
- TAYLOR, CH., El multiculturalismo y "la política del reconocimiento", México, F.C.E., 1993.
- TORREGO, J. C., (COORD.), Resolución de conflictos en instituciones educativas: manual para la formación de mediadores. Ed. Narcea, Madrid, 2000.